

สรุปและเสนอแนะ

สรุป

ฟาร์มแอคต์ 1985 มีส่วนซึ่งเพิ่มเข้ามาหรือมีมาตรการใหม่ ซึ่งอยู่นอกเหนือข้อยกเว้นของแอคต์ ที่เรียกว่า "Grandfather Right" เนื่องจากมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรในซึ่งมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรส่งออกโดยอ้อม ได้แก่ การจ่ายชดเชยให้เกษตรกร และ สินเชื่อเพื่อการตลาดและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรส่งออกโดยตรง ได้แก่ การจ่ายชดเชยให้ผู้ส่งออก โครงการส่งเสริมการส่งออกโครงการค้าประกันสินเชื่อเพื่อการส่งออก และ PL 480 ล้วนแต่เป็นมาตรการซึ่งมีสาระสำคัญแตกต่างจากกฎหมายการเกษตรฉบับก่อน ๆ ของสหรัฐฯ และไม่ได้เป็นการสืบเนื่องจากกฎหมายการเกษตรปี 1933 กฎหมายแนบมาในการกำหนดนโยบายการเกษตรของสหรัฐฯ ซึ่งออกมาก่อนปี 1947 ที่แอคต์ก่อตั้ง

ดังนั้นสหรัฐฯ จึงไม่อาจกล่าวอ้างข้อยกเว้นแอคต์ได้ทั้งหมด ในส่วนที่เป็นมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรส่งออกทั้งโดยตรงและโดยอ้อมนั้น สหรัฐฯ ต้องคำนึงถึงและอยู่ภายใต้ข้อผูกพันระหว่างประเทศในกรอบของแอคต์ด้วย

การที่มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสภาพการแข่งขันของการค้าข้าวไทยในตลาดที่สาม ในปี 2529 รัฐบาลไทยควรอาศัยประโยชน์จากหลักกฎหมายของแอคต์ และ เอฟ เอ โอ เพื่อเสริมสร้างอำนาจต่อรองทางการเจรจาให้ฝ่ายไทย และสร้างแรงกดดันระดับระหว่างประเทศต่อสหรัฐฯ เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือยกเลิกเลิกมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

การนำมาปรับใช้ซึ่งหลักกฎหมายของแอคต์ ในส่วนที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือเกษตรกรพิจารณาถึงบทบัญญัติ มาตรา 16 และ 23 โดยมีทางเลือก ดังนี้

1. มาตรา 16(1)
2. มาตรา 16(1) กับมาตรา 23
3. มาตรา 16(3) กับมาตรา 23

ตามมาตรา 16 (1) บัญญัติครอบคลุมถึงการช่วยเหลือเกษตรกรทุกรูปแบบ ไทยจึงมีสิทธิขอให้สหรัฐฯ ปฏิบัติหน้าที่ ในการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร ถึง ขอบเขต และลักษณะของมาตรการช่วยเหลือ

อุดหนุนทั้งหลาย รวมทั้งผลกระทบอันอาจเกิดขึ้น ต่อที่ประชุมแกตต์ เพื่อสร้างข้อจำกัดให้กับฝ่าย
 สหรัฐฯ ในการออกมาตรการช่วยอุดหนุนเหล่านี้ และทำให้มีแรงกดดันในระดับระหว่างประเทศด้วย
 นอกจากนี้ ไทยยังมีสิทธิขอให้สหรัฐฯ ปรึกษาหารือกับไทย เพื่อความเป็นไปได้ถึงการ
 จำกัดการช่วยอุดหนุนของสหรัฐฯ ในกรณีที่ไทยสามารถพิสูจน์ความเสียหายอย่างร้ายแรง
 (Serious prejudice) ทั้งนี้ฝ่ายไทยควรนิยามในเรื่องหรือประเด็นของ ความเสียหายด้านรา
 คา ซึ่งเห็นได้ชัด ภายหลังการประกาศใช้น้ำร้อนแฉกต์ ราคาข้าวไทยตกต่ำมาก แม้ขายได้ในปริ
 มาณเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าลดลง รายได้ย่อมลดลง ส่งผลต่อภาวะเศรษฐกิจไทยโดยรวม และต่อ
 ชีวภาพไทยประชากรไทยส่วนใหญ่โดยเฉพาะด้วย

การหาข้อสองฝ่ายตามมาตรฐานมีความสำคัญคือการนำให้ประเด็นเรื่องนี้เป็น เรื่องที่อยู่
 ในระดับระหว่างประเทศ (internationalization of issue) เพื่อให้เป็นการเพิ่มแรงกดดัน
 ในระดับระหว่างประเทศ ให้เป็นเรื่องของหลักการที่ทุกประเทศภาคีควรให้ความสนใจและรับรู้

มาตรา 16(1) อาจนำไปใช้เป็นเหตุกล่าวอ้างการนำมาปรับใช้ซึ่งมาตรา 23 ต่อไป
 อันเป็นทางเลือกที่สอง กล่าวคือการทำฝ่ายไทยจะขอให้มีการระงับข้อพิพาท ตามกระบวนการของ
 มาตรา 23 ไทยอาจกล่าวอ้างว่า มาตรการช่วยอุดหนุนของสหรัฐฯ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหาย
 ร้ายแรงในด้านราคาตามมาตรา 16(1) นั้น เป็นการทำลายหรือทำให้สูญสิ้นไป (nullified or
 impaired) ซึ่งผลประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศของไทย โดยการส่งออกได้มากขึ้นในรา
 คาลดลง ย่อมทำให้รายได้รวมลดลงในสถานการณ์ดังกล่าว หากขายในปริมาณน้อย ก็จะทำให้
 รายได้น้อยตามลงไป นอกจากนี้ อาจกล่าวได้ว่า สหรัฐฯ มีมาตรการกีดกันทางค้า ทำให้การแข่ง
 ขันเป็นไปอย่างไม่เสรี และไม่เป็นการแข่งขันที่ยุติธรรม จึงขัดต่อวัตถุประสงค์ของแกตต์

ทางเลือกที่สาม มาตรา 16(3) กับมาตรา 23 ทั้งการนำมาปรับใช้ซึ่งมาตรา 16
 (3) นั้น ประเด็นหลัก คือ "มีส่วนแบ่งมากกว่าส่วนแบ่งอื่นเป็นธรรม" หากพิจารณาตามตัวบทนั้น
 จะไม่สามารถทราบถึงหลักเกณฑ์การพิสูจน์องค์ประกอบของคำดังกล่าว ได้อย่างเพียงพอ และแน่
 ชัดจึงควรพิจารณาทางปฏิบัติ ในเรื่องดังกล่าว โดยวิเคราะห์คำตัดสินของคณะกรรมการระงับข้อพิ
 พาทในอดีตซึ่งเกิดขึ้นก่อน เช่น คดี French Assistance to Export of Wheat and
 Wheat Flour ซึ่งคณะกรรมการ ได้พิจารณาทั้งการเพิ่มขึ้นและลดลงของส่วนแบ่งตลาด ทั้ง ๆ
 ที่หากพิจารณาตามตัวบท อาจจะเข้าใจได้ว่าพิจารณาเฉพาะการเพิ่มขึ้น เนื่องจากในบทบัญญัติใช้
 คำว่า "มากกว่า" (more than) เกณฑ์การตัดสินในคดีนี้ จะไม่เป็นประโยชน์กับฝ่ายไทย

เพราะส่วนแบ่งตลาดไทยก็เพิ่ม ปริมาณการส่งออกไม่ได้ลดลงแต่อย่างใด จึงไม่อาจพิสูจน์ได้ว่า ส่วนแบ่งตลาดข้าวของสหรัฐฯ ที่เพิ่มขึ้นนั้น เกินกว่าส่วนแบ่งอื่นเป็นธรรมในตลาดการค้าการส่งออกโลก

แต่ในคดี The Wheat Flour Case มีการวินิจฉัยพัฒนาไปไกลกว่าตัวบท ในลักษณะที่ เอื้อประโยชน์ให้กับฝ่ายไทย กล่าวคือการพิสูจน์องค์ประกอบของคำว่า "มีส่วนแบ่งเกินกว่าส่วนแบ่งอื่นเป็นธรรม" นั้น ให้นำพิจารณาถึง "การลดโอกาสการขาย" (reduced sales opportunities) ซึ่งในกรณีพาร์มแอกต์ : ข้าวไทย ข้อเท็จจริงปรากฏว่า มาตรการช่วยเหลือทางการส่งออกของสหรัฐฯ มีผลลดต้นทุนให้ราคาข้าวไทยลดต่ำลง ขายในราคาเดิมไม่ได้ เพราะจะถูกแย่งตลาด ดังนั้นการลดราคา เพื่อให้ขายแบ่งกับสหรัฐฯ ได้ โดยตามนัยของคำตัดสินของคณะกรรมการฯ ของคดีนี้ น่าจะอนุมานได้ว่า ไทยถูกลดโอกาสการขายในราคาเดิมส่วนแบ่งตลาดข้าวของสหรัฐฯ ที่เพิ่มขึ้นจึงเป็นส่วนแบ่งเกินกว่าส่วนแบ่งอื่นเป็นธรรม สหรัฐฯ จึงกระทำการซึ่งขัดต่อข้อกำหนดของแกตต์ อันเป็นเหตุหนึ่งซึ่งไทยสามารถหยิบยกขึ้นกล่าวหาว่าสหรัฐฯ ทำให้ผลประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศต้องถูกทำลายหรือทำให้สูญสิ้นไป หรือเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของแกตต์ (ซึ่งกำหนดไว้ในอารัมภบท) เมื่อไทยมีเหตุกล่าวอ้างตามมาตรา 23 (1) แล้ว ก็สามารถเข้าสู่กระบวนการระงับข้อพิพาท ตามอนุมาตรา 2 ของมาตรา 23 ต่อไป

หลักการระบายส่วนเกินของเอฟ เอ โอ อาจนำมาปรับใช้โดยมีทางเลือก ประการที่หนึ่ง หลักการระบายส่วนเกินในส่วนที่เกี่ยวกับการขายสินค้าจากสต็อกของรัฐบาล สหรัฐฯ ควรดำเนินการระบายสต็อกข้าวในลักษณะปกติไม่ทำให้ราคาในตลาดโลกตกต่ำ และก่อนการระบายควรปรึกษารัฐบาลไทยก่อน ถ้าสหรัฐฯ ไม่ดำเนินการในลักษณะดังกล่าว ก็จะเป็นการกระทำซึ่งขัดต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักการดังกล่าว ไทยสามารถหยิบยกเป็นเหตุประท้วงร้องเรียนต่อ CSD ซึ่งไทยและสหรัฐฯ เป็นสมาชิกได้ ทั้งนี้จะเป็นการยกระดับประเด็น ให้เป็นเรื่องของหลักการที่ประเทศสมาชิกอื่น ๆ ควรรับรู้ด้วย ไม่ใช่เฉพาะเรื่องภายในไทยและสหรัฐฯ ก็เป็นการเพิ่มแรงกดดันสหรัฐฯ ในระดับระหว่างประเทศ อีกทางหนึ่ง ซึ่งมีความเป็นไปได้

ทางเลือกประการที่สอง ไทยสามารถใช้สิทธิตามหลักการระบายส่วนเกินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขายในรูปแบบพิเศษ กับกรณีการขายข้าวในรูปแบบให้ความช่วยเหลือพิเศษ ตาม Title I และ Title II ของ PL 480 ทั้งนี้ จัดอยู่ในประเภทการส่งมอบสินค้าตามรายการที่หลักการกำหนดให้ประเทศผู้ส่งมอบ มีหน้าที่แจ้งล่วงหน้าการกำหนด ระดับความต้องการนำเข้าตามปกติ

และทำการปรึกษาหารือกับประเทศผู้ส่งออกอื่น ซึ่งเป็นประโยชน์กับฝ่ายไทย ที่จะสามารถตรวจสอบว่า สหรัฐฯ ปฏิบัติตามหลักการหรือไม่เพียงพอ และถ้าไทยพิจารณาบทลงโทษแล้วคาดได้ว่าการส่งมอบสินค้าของสหรัฐฯ ในลักษณะดังกล่าว ให้ประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือหลายประเทศ โดยจะมีผลกระทบ หรือทำลายสภาพตลาดปกติ หรือการขยายตามวิธีการค้าธรรมดาของไทย ฝ่ายไทยก็คัดค้านเพื่อขอให้สหรัฐฯ เปลี่ยนแปลงแก้ไขการส่งมอบดังกล่าวได้

ข้อเสนอแนะ

รัฐบาลไทยในปี 2529 ควรดำเนินการเรียกร้องให้สหรัฐฯ แก้ไข ปรับเปลี่ยนหรือยกเลิกมาตรการช่วยเหลืออุดหนุนตามพารัมแอคต์ ที่มีผลกระทบต่อสภาพการแข่งขันการค้า การส่งออกข้าวไทยในตลาดที่สาม ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง พยายามให้มีการเจรจาทั้งระดับทวิภาคี และพหุภาคี ในเวทีระหว่างประเทศ ทั้งแกตต์ และเอฟ เอ โอ ควบคู่กันไป ทุกโอกาสที่เอื้ออำนวย โดยมีเหตุผลหรือพื้นฐานทางกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งอาจใช้เสริมกับวิธีการอื่น ๆ เช่น วิธีการทางการทูต เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างอำนาจการต่อรองให้ฝ่ายไทย และสร้างแรงกดดันให้กับฝ่ายสหรัฐฯ

1. นำมาปรับใช้ซึ่งบทบัญญัติของแกตต์ ตามมาตรา 16 (1) เป็นอย่างน้อย โดยขอให้สหรัฐฯ แจ้งที่ประชุมแกตต์ เป็นลายลักษณ์อักษร ถึงขอบเขตลักษณะของการช่วยเหลืออุดหนุน รวมทั้งผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นจากมาตรการนั้น ซึ่งเป็นภาระสร้างข้อจำกัดในการออกมาตรการช่วยเหลืออุดหนุน เพราะมาตรการเหล่านั้นจะถูกเวียนให้ประเทศภาคีสมาชิกอื่น ๆ ทราบ ทำให้มีแรงตอบโต้หรือกดดันในระดับระหว่างประเทศ ซึ่งอาจทำให้สหรัฐฯ ต้องเสียประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ด้วย

ในลำดับต่อไป ตามมาตรานี้ ไทยควรขอหารือกับสหรัฐฯ เพื่อความเป็นไปได้ของการจำกัดการช่วยเหลืออุดหนุนตามพารัมแอคต์ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการค้าข้าวของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านราคา กลไกการหารีดังกล่าวจะมีประโยชน์กับฝ่ายไทยในแง่ของการทำให้เป็นเรื่องที่อยู่ในระดับระหว่างประเทศ (internationalization) ไม่ใช่เป็นเรื่องภายในเฉพาะไทยกับสหรัฐฯ เท่านั้น แต่เป็นเรื่องของหลักการที่ทุกประเทศภาคีต้องสนใจและรับรู้ ด้วยการได้รับการสนับสนุนจากนานาประเทศ จะเป็นการเพิ่มแรงกดดันในระดับระหว่างประเทศได้ทางหนึ่ง

นอกจากนี้การหาร้อยยังอาจนำไปสู่กระบวนการระดับข้อพิพาทตามมาตรา 23 ซึ่งไทยอาจยกเหตุกล่าวอ้าง ประการแรก มาตรการช่วยเหลือของสหรัฐฯ ตามฟาร์มแอดต์ ทำให้ผลประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศของไทยถูกทำลายหรือสูญเสียไป ประการที่สอง ฟาร์มแอดต์เป็นกฎหมายที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของแอดต์ เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของแอดต์

ทั้งนี้ใช้เป็นการคาดหวัง ให้ผลสุดท้าย มีการตัดสินว่าผิดกฎหมายหรือมีการบังคับคดีโดยศาล เนื่องจากแอดต์เป็นกฎหมายที่มีลักษณะแตกต่างจากกฎหมายภายใน โดยมีลักษณะเป็นการสร้างกรอบและแนวทางสำหรับกติกาในการเล่นบทบาทต่าง ๆ ในเวทีการค้าระหว่างประเทศผู้ที่ต้องการเบี่ยงเบนหรือฝ่าฝืนจะต้องประสบกับภาระในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ฝ่ายไทยควรใช้หลักเกณฑ์และกลไกทางกฎหมายของแอดต์ สร้างภาระ (cost imposing) ให้กับสหรัฐฯ ในการที่จะต้องแสดงข้อเท็จจริงอธิบายเหตุผลต่าง ๆ เพื่อยกเป็นข้อต่อสู้ในเวทีระหว่างประเทศ นอกจากนี้ไทยยังมีสิทธิในฐานะผู้ปฏิบัติตามกติกา, ในการได้รับค่าทดแทนจากการฝ่าฝืนกติกาของสหรัฐฯ กรณีที่สหรัฐฯ ไม่ยอมลดหรือจำกัดหรือยกเลิกมาตรการช่วยเหลือ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อไทย

2. นำมาปรับใช้ซึ่งหลักการระบายส่วนเกินของเอฟ เอ โอ ในส่วนที่เกี่ยวกับการขายในรูปแบบพิเศษ โดยอาศัยสิทธิที่มีอยู่หรือพึงจะได้รับจากหลักการดังกล่าว ในการควบคุมดูแลสังเกตการณ์ถึงการส่งออกในรูปแบบให้ความช่วยเหลือ ตามโครงการอาหารเพื่อสันติภาพหรือ PL 480 ในส่วนซึ่งเป็นการขายตาม Title I และ Title II

ควรใช้หลักเกณฑ์และกลไกที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์กับฝ่ายไทยให้มาก โดยหลังจากการได้รับแจ้งว่าสหรัฐฯ จะตกลงทำสัญญาซื้อขาย และส่งมอบสินค้าให้กับประเทศใดแล้ว ไทยควรเข้าร่วมหรือมีส่วนในการปรึกษาหารือทั้งในระดับสองฝ่าย และหลายฝ่าย เพื่อพิจารณาบททวนว่าสหรัฐฯ ได้ปฏิบัติตามขั้นตอน หรือหน้าที่ใด รวมทั้งการรักษาระดับการนำเข้าตามปกติ หรือไม่ เพียงใด ถ้าไทยพบหรือเห็นว่า สหรัฐฯ ไม่ดำเนินการดังกล่าว ซึ่งคาดได้ว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบ ทำลายสภาพ หรือรูปแบบการค้าปกติของไทย จะเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผลประโยชน์ทางการค้าข้าวตามปกติของไทย ก็ควรจะคัดค้านการส่งมอบสินค้านั้น เพื่อให้สหรัฐฯ มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขต่อไป

นอกจากนี้อาจนำมาปรับใช้ซึ่งหลักการระบายส่วนเกิน ในส่วนที่เกี่ยวกับการขายสินค้าจากสต็อกของรัฐบาล โดยขอให้มีการปรึกษาหารือระหว่างไทยและสหรัฐฯ เพื่อให้สหรัฐฯ ระบายข้าวออกจากสต็อกที่มีจำนวนมากนั้น ในลักษณะปกติธรรมดา ควรหลีกเลี่ยงการระบายซึ่งจะมีหรือ

เป็นผลให้ราคาข้าวในตลาดโลกตกต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปนั้นราคาต่ำอยู่แล้วถ้าสหรัฐฯ ก่อให้เกิดผลเช่นนี้ขึ้น ก็เป็นเหตุที่ซึ่งไทยจะกล่าวอ้างได้ว่าสหรัฐฯ กระทบทำการซึ่งขัดต่อหลักการหรือขัดต่อวัตถุประสงค์ของหลักการระบายส่วนเกินของเอฟ เอ ไอ เป็นเรื่องที่ไทยสามารถหยิบยกขึ้นกล่าวในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อเรียกร้องความสนใจจากประเทศสมาชิกอื่น ๆ ให้รับรู้ เป็นภาระยกระดับให้เป็นเรื่องระหว่างประเทศได้ ซึ่งจะช่วยเหลือหรือมีส่วนในการสร้างอำนาจต่อรองให้ไทย และสร้างแรงกดดันกับสหรัฐฯ ได้ในอีกทางหนึ่ง ให้สหรัฐฯ เปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือยกเลิก มาตรการช่วยเหลืออุดหนุนการส่งออก ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการขายในรูปแบบพิเศษ และการขายในรูปแบบปกติ หรือตามวิถีทางการค้าธรรมดา

3. ควรให้มีการล็อบบี้ (Lobby) สภาคองเกรส โดยจัดทำเป็นข้อเสนอแนะและประสานงานกับฝ่ายบริหาร โดยตลอด รวมทั้งล็อบบี้ฝ่ายบริหารกระทรวงเกษตร เพื่อให้รับทราบถึงผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับประเทศไทย และมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขมาตรการช่วยเหลืออุดหนุน ในส่วนที่เกี่ยวกับข้าวของฟาร์มแอดด์

เนื่องจาก การรับฟังความเห็นและข้อเรียกร้องสาธารณะ (Public hearing) เป็นขั้นตอนหนึ่งซึ่งจะมีผลต่อกระบวนการนิติบัญญัติ และกระบวนการทางฝ่ายบริหาร ในระบบคณะกรรมการสิทธิการของสหรัฐฯ โดยเปิดโอกาสให้กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ รวมทั้ง ล็อบบี้ยิสต์ (lobbyist) ได้มีโอกาส เข้าถึงกระบวนการตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ และแสดงความเห็นข้อคัดค้าน ข้อมูลที่ได้รับ การประกันความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ จะกลายเป็นข้อมูลสาธารณะ ที่สามารถใช้กล่าวอ้างในกระบวนการยุติธรรม ได้หรืออ้างอิงต่อสาธารณะ ได้อย่างน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ในขั้นตอนการประสานงาน โดยคณะกรรมการ โดยเฉพาะหน้าที่ในการสอบสวนการดำเนินงาน และข้อขัดแย้งต่าง ๆ ก็จะมีการรับฟังความเห็นข้อเรียกร้องและความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งล็อบบี้ยิสต์ ก็สามารถเข้าสู่กระบวนการในขั้นตอนนี้ในฐานะผู้ให้ถ้อยคำ หรือพยาน และสามารถส่งข้อมูลเอกสารไปประกอบได้เสมอ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล

ดังนั้น ไทยควรให้ความสำคัญ และจำเป็นต้องมีล็อบบี้ยิสต์ เพื่อให้เป็นอีกทางหนึ่งซึ่งจะมีประโยชน์กับรัฐบาลไทยช่วยในการเรียกร้อง หรือขอให้ฝ่ายบริหารของสหรัฐฯ ที่จะต้องอนุมัติการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ โดยให้วางมาตรการรายละเอียดให้กระทบไทยน้อยที่สุด ทั้งนี้ ไทยควรมีการกำหนดประเด็นและให้ข้อมูล ซึ่งล็อบบี้ยิสต์ จะนำเสนอด้วย เพื่อให้การล็อบบี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากนี้การอ้างหลักกฎหมายของแอกตต์ ก็จะทำให้การล๊อบบี้ของฝ่าย ไทยเป็นไปอย่างมีหลักการและมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้สภาองเกรสของสหรัฐฯ ให้ความสนใจต่อกรณีปัญหาฟาร์มแอกตต์ : ข้าวไทยมากขึ้น อาจทำให้สภาองเกรสและฝ่ายบริหาร นำ ฟาร์มแอกตต์ ในส่วนที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย ขึ้นพิจารณาทบทวนเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงด้วยกฎหมายบางส่วนหรือแก้ไขวิธีการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดผลกระทบต่อไทย

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ล๊อบบี้ โดยยกประเด็นซึ่ง สหรัฐฯ เปรียบกับไทยในเรื่องการช่วยเหลือผู้ที่มีผลเสียหายโดยผ่านแอกตต์ ตามมาตรา 16 (1) เพื่อให้ข้ออ้างประการสำคัญประการหนึ่งซึ่งฝ่ายบริหารสหรัฐฯ จะไปใช้กับสภาองเกรสในการหาความเป็นไปได้ในการแก้ไขเฉพาะเรื่องข้าวในฟาร์มแอกตต์ โดยอ้างว่าสหรัฐฯ ทำผิดข้อตกลงระหว่างประเทศในบางส่วน

4. ควรนำเรื่องฟาร์มแอกตต์ เข้าสู่การเจรจาด้านหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยด้วย ซึ่งเป็นการเจรจาระดับทวิภาคี โดยเจรจาดังกล่าวจะช่วยลดผู้ที่มีผลเสียหายต่อประเทศอื่น ๆ ในสินค้าเกษตรหลาย ๆ อย่าง ไม่เฉพาะเจาะจงเรื่อง ข้าว เพราะเรื่องข้าวในฟาร์มแอกตต์ มีเพียงไทยเป็นผู้ถูกระทบร้ายใหญ่ หากนำไปเจรจาในเวทีทวิภาคีก็อาจไม่มีผู้สนับสนุนไทยมากนัก

ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการเจรจา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเจรจาในหัวข้อเรื่องการอุดหนุนสินค้าเกษตร การรวมตัวกันเป็นกลุ่มประเทศที่มีการส่งสินค้าเกษตรอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งเรียกย่อ ๆ ว่า "กลุ่ม 14" เพื่อให้มีอำนาจการต่อรองมากขึ้น ทั้งนี้ประเทศไทยก็ต้องทบทวนที่ท่าข้อวิเคราะห์ อยู่เสมอ เพราะการเจรจามีผลวิถีสอง จึงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งนี้ต้องคำนึงรายละเอียดของปัญหา และผลประโยชน์ โดยเฉพาะของประเทศไทยด้วย

เรื่อง Stanstill และ Rollback เป็นข้อผูกพันสำคัญในช่วงระยะเวลาของการเจรจารอบอุรุกวัยที่ไทยร่วมกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ควรหยิบยกขึ้นมากล่าวอ้าง เพื่อให้สหรัฐฯ หยุดการกระทำที่ขัดต่อแอกตต์ และแก้ไขสิ่งที่ขัดอยู่แล้วให้เป็นไปตามกรอบของแอกตต์ ซึ่งกล่าวอ้างดังกล่าวไทยควรนำมาใช้กับเรื่อง ฟาร์มแอกตต์ด้วย